

dr hab. Leszek Kwiecieński, prof. U.Wr.¹

Wydział Nauk Społecznych

Instytut Studiów Międzynarodowych

Zakład Studiów Strategicznych i Europejskich

Uniwersytet Wrocławski

Zasadność i skuteczność koordynacji polityki proinnowacyjnej w Polsce na przykładzie nowego mechanizmu NCBR „Wspólne Przedsięwzięcie”

WPROWADZENIE

W obecnych czasach, w których paradygmat gospodarki opartej na wiedzy czy paradygmat nowej polityki rozwoju odgrywają kluczową rolę w rozumieniu konkurencyjności gospodarki i sprawności państwa, obszarem szczególnego oddziaływania podmiotów państwowych, publicznych i prywatnych jest polityka proinnowacyjna. Począwszy od lat 60. XX w. ta działalność państwa przeszła ewolucję podmiotową i przedmiotową. Współczesne podejście do polityki proinnowacyjnej ma charakter systemowy, a zatem nieliniowy i interaktywny, który akcentuje rolę użytkownika procesów innowacyjnych (*user-driven innovation*), a także tworzy otwarte zasoby (*open-innovation*), co w efekcie daje kompleksowe podejście do tej sfery działań państwa (*innovation policy mix*).

Uwzględniając powyższe, politykę proinnowacyjną można także zaliczyć do polityk publicznych, gdyż zakres jej oddziaływania ma charakter wieloobszarowy i interdyscyplinarny, obejmujący działające w jej ramach instytucje oraz zasoby publiczne. Mogą być one analizowane we wszystkich aspektach branżowych oraz wymiarach (makro, mezo i mikro) ich funkcjonowania, uwzględniających interakcje z bliższym i dalszym otoczeniem, w tym relacje międzyinstytucjonalne. Jednakże to właśnie wymiar instytucjonalny jest wskazywany, jako największa bariera rozwoju innowacyjności w Polsce [Rychard, 2015]. Chodzi przede wszystkim o mało innowacyjny kształt mechanizmów budujących i koordynujących łąd na poziomie makro i mezo [Wilkin, 2013].

¹ Adres korespondencyjny: Uniwersytet Wrocławski, Wydział Nauk Społecznych, Instytut Studiów Międzynarodowych, ul. Koszarowa 3, 50-149 Wrocław, tel. 071 375 5137; e-mail: leszek.kwiecinski2@uwr.edu.pl.

Głównym celem artykułu jest wskazanie konieczności kreowania przez instytucje państwowe i publiczne narzędzi wzmacniających koordynację, kompleksowość i co za tym idzie – systemowość w obszarze polityki proinnowacyjnej. W tym celu analizie poddane będzie jedno z nowszych narzędzi zarządzania publicznego wdrażanych przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBR) pn. „Wspólne Przedsięwzięcie”. Wspólne Przedsięwzięcie (WP) to mechanizm finansowania prac badawczo-rozwojowych, w ramach którego NCBR wspólnie z partnerem (partnerami) wspiera realizację agendy badawczej opracowanej na podstawie zaproponowanych przez partnera obszarów problemowych wpisujących się w Krajowy Program Badań lub Krajowe Inteligentne Specjalizacje. Wspólne Przedsięwzięcie realizowane było do tej pory z publicznymi lub prywatnymi podmiotami gospodarczymi i stopniowo w jego realizację zaangażowane będą samorządy województw.

W artykule wskazane zostaną zarówno zalety, jak i pewne słabe strony tego działania publicznego oraz podane przykłady dotychczasowej ich implementacji. Dla realizacji celu głównego i pobocznych wykorzystane będą metody nauk społecznych, w tym: systemowa średniego zasięgu, decyzyjna czy neoinstytucjonalna racjonalnego wyboru.

PROCESY ZARZĄDZANIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

Rozwój procesów polityczno-społeczno-ekonomicznych, zauważalny szczególnie w latach 70. i 80. XX wieku, a wiążący się z nowymi formami aktywności państwa i władz publicznych doprowadził do zmiany postrzegania zarządzania państwem. Procesy, takie jak globalizacja, decentralizacja, regionalizacja, informatyzacja, upodmiotowienie, partycypacja wpłynęły na logikę zmian w obszarze władztwa politycznego. Państwo przeobraziło się z centralnego, monopolistycznie rządzonego podmiotu w zdecentrowane, zdywersyfikowane i sieciowe struktury zarządzania publicznego [Hausner, 2008, s. 9]. Jak zauważa B. Koźuch, „zarządzanie publiczne pozwala na identyfikację sposobów oraz zakresu harmonizowania działań zapewniających prawidłowe wyznaczanie celów organizacji tworzących sferę publiczną oraz optymalne wykorzystanie możliwości zorganizowanego działania ludzi, nakierowanego na kreowanie publicznych wartości oraz na realizację interesu publicznego” [Koźuch, 2005, s. 21]. To co zatem odróżnia zarządzanie w sferze publicznej od zarządzania w sferze gospodarczej to przede wszystkim cel oraz interesariusze, którzy odnoszą korzyści z działań publicznych. W przypadku efektów osiągniętych w zarządzaniu publicznym są to zmiany zorientowane na zaspokajanie potrzeb i realizację interesów szerokiego spektrum podmiotów publicznych i prywatnych.

W tym duchu zmian funkcjonowania instytucji państwowych wyłoniła się idea dobrego zarządzania *good governance*. Koncepcja nowej formy zarządzania

publicznego przedstawiona przez Komisję Europejską w 2001 roku [*European Governance a White Paper*, 2001] wskazywała pięć procesów, na które nowe państwo, państwo sieciowe i aktywne powinno wpływać:

1. Otwartość działań rozumiana jako prowadzenie polityk w sposób przejrzysty, inkluzywny, najbliższy obywatelowi w sensie jego potrzeb oraz oddziaływania.
2. Partnerstwo, rozumiane jako współdziałanie na każdym etapie procesu zarządzania sprawami publicznymi od planowania przez organizowanie, podejmowanie decyzji, delegowanie zadań, koordynację, aż po monitorowanie.
3. Rozliczalność, czyli odpowiedzialność administracji publicznej za podjęte decyzje, która ma wynikać z realnych i mierzalnych wskaźników.
4. Skuteczność i efektywność, oznaczające budowę i wzmacnianie potencjału państwa na każdym poziomie realizacji jego funkcji, a więc rządu, administracji i społeczeństwa.
5. Spójność działań rozumianych jako koordynacja działań zbiorowych w celu osiągnięcia efektów skali i pozytywnych zmian społeczno-gospodarczych.

Działania podejmowane w ramach realizacji koncepcji *good governance* mają ogromne znaczenie dla jakości rządzenia, rozumianej jako sposób i efekty sprawowania władzy. Wysoki stopień realizacji tej zasady przyczynia się do budowy zaufania społeczeństwa dla działań podejmowanych przez administrację. Skuteczna realizacja zasady *good governance* jest kluczowa również z punktu widzenia budowy potencjału państwa do tworzenia przyjaznych warunków dla rozwoju społeczeństwa obywatelskiego oraz innowacyjności czy przedsiębiorczości [*Koncepcja good governance – refleksje do dyskusji*, 2008, s. 3].

Opisywane procesy przemian zarządzania publicznego, a w konsekwencji dobrego zarządzania pozwoliły na wyodrębnienie nowej sfery działań państwowych, które zostały zdefiniowane jako polityki publiczne. Politykę publiczną można określić jako zbiór procesów, których realizację podejmuje administracja w ramach swej misji zaspokajania potrzeb publicznych. Oznacza to, że cele polityki publicznej wskazywane są przez szeroko pojmowane podmioty sprawujące władzę, a konkretyzacja i wykonywanie zadań powierzane są organom administracji publicznej, które współdziałają w tym celu z szeroko pojętą sferą obywatelską i prywatną. Polityka publiczna obejmuje swym zakresem rządzenie i zarządzanie na różnych poziomach (międzynarodowym, narodowym, regionalnym lub innym lokalnym) i relacje między nimi w odniesieniu do wszystkich spraw i problemów uznawanych za publiczne. W szczególności dotyczy to spraw i problemów o charakterze ustrojowym, politycznym, gospodarczym, społecznym i socjalnym [Woźnicki, 2012, s. 135].

Biorąc pod uwagę zdywersyfikowaną podmiotowo (aktorzy państwowi, publiczni, prywatni, krajowi, zagraniczni) oraz przedmiotowo (gospodarczo, społecznie, politycznie, centralnie, regionalnie) specyfikę polityk publicznych jednym z jej kluczowych wyzwań staje się koordynacja działań, a co za tym idzie – osiągnięcie celów i efektów skali. Według J. Francesa i in. koordynacja jest zjawiskiem społecz-

nym łatwym do zdefiniowania, ale trudnym do wdrożenia w praktyce. Oznacza ona nawiązywanie stosunku pomiędzy różnorodnymi działaniami i zadaniami, które należy pogodzić, koordynując je [Frances, Levačić, Mitchell, Thompson, 1991, s. 3]. W nauce o zarządzaniu zwraca się uwagę na aspekt ekonomiczny i efektywność procesu koordynacji. W takim ujęciu jest ona zatem funkcją zarządzania, a jej celem jest porządkowanie elementów, które służą realizacji wspólnych założeń. Chodzi tu o usprawnianie wzajemnych relacji pomiędzy poszczególnymi działaniami, a także komunikację pomiędzy podmiotami realizującymi wyznaczone zadania. Co do zasady, tak pojmowana koordynacja powinna zawierać element racjonalności, który należy uwzględnić przy opracowaniu i realizacji planów i strategii. Racjonalność jest bowiem przesłanką istnienia wysokiego stopnia efektywności. Z kolei w ujęciu zarządzania decyzyjnego podkreśla się, że koordynacja to ustalony sposób współpracy poszczególnych komórek organizacyjnych. W konsekwencji można wyróżnić dwa rodzaje koordynacji: horyzontalną i wertykalną. O ile koordynacja horyzontalna polega na współpracy pomiędzy jednostkami tego samego szczebla (władztwa), o tyle w przypadku koordynacji wertykalnej poszczególne zadania są koordynowane wraz z wykorzystaniem zasobów przydzielonych innym podmiotom spoza danej sfery, aby zapewnić ową efektywność działań i realizację celów [Tabaszewski, 2012, s. 80].

W konsekwencji, bazując na literaturze przedmiotu zarządzania publicznego możemy dokładniej zidentyfikować zakresy koordynacji w politykach publicznych. Przywołana powyżej koordynacja wertykalna wpisuje się w podejście opisywane jako *New Public Management* (NPM). NPM to proces delegowania działań w ramach polityk publicznych w ręce profesjonalnych menadżerów zarządzania publicznego, w efekcie czego zaczynają działać administracyjne jednostki organizacyjne kierujące się tzw. rynkową racjonalnością. W sensie podmiotowym koordynacja związana z aspektem horyzontalnym funkcjonowania administracji publicznej, a działania typu NPM dotyczą współpracy pomiędzy następującymi podmiotami [Kwieciński, 2015, s. 47]:

- administracja publiczna szczebla rządowego – koordynacja międzyresortowa,
- administracja publiczna szczebla rządowego a instytucje skonstruowane (niewiększościowe),
- administracja publiczna szczebla rządowego a szczebel samorządowy.

Z kolei koordynacja związana z aspektem wertykalnym funkcjonowania administracji publicznej utożsamiana jest z podejściem *New Public Governance* (NPG). W tym ujęciu kluczowe jest powierzenie zadań i włączanie w obszar ich realizacji na każdym etapie podmiotom spoza sfery administracji publicznej. Kluczowymi podmiotami koordynacji wertykalnej są zatem [Kwieciński 2015, s. 48]:

- administracja publiczna szczebla rządowego/samorządowego a organizacje pracodawców i pracobiorców (dialog społeczny),
- administracja publiczna szczebla rządowego/samorządowego a organizacje typu NGO's (dialog obywatelski – model konsocjonalny oraz neopluralistyczny).

POLITYKA PROINNOWACYJNA JAKO POLITYKA PUBLICZNA

Przez politykę proinnowacyjną można rozumieć celową i świadomą działalność organów władzy publicznej zmierzającą pośrednio lub bezpośrednio do wzrostu konkurencyjności gospodarki poprzez wdrażanie innowacyjnych produktów, procesów i usług, które w efekcie przyczynią się do postępu naukowo-technologicznego. Polityka proinnowacyjna może być doskonałym przykładem polityki publicznej. W ujęciu podmiotowym w jej skład wchodzi instytucje państwa, a także przedsiębiorstwa, w tym głównie mikro-, małe i średnie firmy, organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia), a także instytucje otoczenia biznesu (centra transferu technologii, inkubatory przedsiębiorczości, parki naukowo-technologiczne, izby przemysłowe, agencje rozwoju regionalnego, instytucje finansowe itd.). W ujęciu przedmiotowym, innowacyjność może być i najczęściej jest wspólnym mianownikiem dla działań wyżej wymienionych zdywersyfikowanych podmiotów w wielu dziedzinach życia gospodarczo-społecznego, tj. edukacja i nauka, rolnictwo, obronność, środowisko, transport, przemysł itd. Owa inter- czy multidyscyplinarność podmiotowo-przedmiotowa polityki proinnowacyjnej sama z siebie decyduje o zakwalifikowaniu jej do grona polityk publicznych.

Polityka proinnowacyjną przeszła ewolucję na przestrzeni XX i XXI wieku. Obecnie możemy wyodrębnić IV generację tej polityki. W tabeli 1 przedstawiono w sposób syntetyczny zakres zmian, który odnosi się do każdej z czterech generacji polityki proinnowacyjnej.

Tabela 1. Cztery generacje polityki proinnowacyjnej

Generacja polityki (lata funkcjonowania)	Zakres podmiotowo-przedmiotowy
Polityka I generacji (lata 60.–70. XX w.)	Zauważalne linearne i podmiotowe wspieranie instytucji naukowych z niską aktywnością sektora prywatnego i władz publicznych. Dominuje model podażowy, a tym samym polityka ta była bardziej naukowa niż innowacyjna.
Polityka II generacji (lata 70.–80. XX w.)	Następuje ewolucyjna integracja polityki naukowej i przemysłowej, wyłanianie się systemów innowacji, najpierw branżowych, a następnie w układach regionalnych i narodowych. Dominacja modelu popytowego.
Polityka III generacji (lata 90. XX w.)	Polityka proinnowacyjna jako polityka generyczna, czyli wspólny mianownik dla innych polityk strukturalnych. Następuje szersza decentralizacja tej polityki, wyłaniają się tzw. sieci innowacyjne (np. klastry, parki technologiczne), powierza się nowe role szkołom wyższym (uczelnie III generacji). Standardem zaczyna być ewaluacja polityki.
Polityka IV generacji (od początku XXI w.)	Akcent położony na deregulację i nowe role dla administracji publicznej (NPG), wspierania procesów internacjonalizacji oraz nowych form innowacji: społecznych, instytucjonalnych, ekoinnowacji. Celem głównym jest zwiększenie partycypacji i legitymizacji działań prorozwojowych, które wymagają akceptacji ryzyka dla nakładów finansowych związanych z wdrażaniem innowacji. Dominacja integratywnego modelu wspierania procesów innowacyjnych.

Źródło: opracowanie własne.

Jak wynika z tabeli 1 polityka proinnowacyjna przeszła głębokie zmiany zarówno w ujęciu podmiotowym, jak i przedmiotowym. Państwo, nadal będące *spiritus movens* tak szczególnej sfery związanej z konkurencyjnością oraz ponadprzeciętnym ryzykiem, stało się zarówno producentem, jak i konsumentem tych procesów. Dodatkowo, w imię dobra wspólnego oraz konieczności osiągnięcia efektów synergicznych włącza się w obszar działania podmioty prywatne i publiczne jednocześnie ułatwiając i wspomagając tworzenie innowacji wszędzie tam, gdzie możliwe są zmiany pro jakościowe oparte na kapitale intelektualnym i społecznym. Polityka proinnowacyjna nabrała zatem systemowego i strategicznego wymiaru działań.

ZASADNOŚĆ DZIAŁAŃ PROINNOWACYJNYCH W POLSKICH UWARUNKOWANIACH

Pozycję Polski w świecie można określić analizując zestaw wskaźników obrazujących skalę rozwoju społecznego, gospodarczego, technologicznego, kulturalnego, cywilizacyjnego oraz ustalenia pozycji Polski na tych skalach. Wskaźnik NRI (*Networked Readiness Index*) prezentuje pozycje badanych państw na tle szerokiej analizy problematyki: kulturowej, społecznej i ekonomicznej. W 2015 roku indeks kształtował się na poziomie 4,44 co dawało Polsce 50. pozycję w rankingu. W 2014 roku indeks NRI w Polsce wynosił 4,24, co dawało nam 54. pozycję na świecie. Natomiast w 2013 roku wartość miernika NRI wynosiła 4,19, co dawało nam z kolei 49. pozycję. We wcześniejszych badaniach (2009–2010) Polska zajmowała 65. miejsce ze wskaźnikiem NRI na poziomie 3,74. Kolejny wskaźnik, czyli Indeks rozwoju społecznego, czyli tzw. *Human Development Index* (HDI), tłumaczony jest jako ekonomiczna miara rozwoju społecznego, wprowadzony został przez Organizację Narodów Zjednoczonych. Polska zajmuje w nim 36. pozycję, a wyprzedzają nas państwa, z którymi Polska weszła do UE, między innymi: Republika Czeska (28.), Estonia (30.), Słowacja (35.). Kolejny wskaźnik DESI (*The Digital Economy and Society Index*) przedstawia gospodarkę i społeczeństwo z punktu widzenia cyfrowej gospodarki. Polska znalazła się w grupie krajów „odstających”, wraz z: Czechami, Łotwą, Słowenią, Węgrami, Słowacją, Cyprzem, Chorwacją, Włochami, Grecją, Bułgarią i Rumunią. Zgodnie z wynikami innego ze wskaźników, bezpośrednio dedykowanego procesom innowacyjnym, tj. *Innovation Union Scoreboard* z 2015 r. Polska zajmuje dopiero 24. miejsce ze średnią 0,313, przy czym średnia dla UE to 0,555. Obszary, w których Polska notuje najslabsze wyniki dotyczą: usieciowienia działalności przedsiębiorstw w sferze innowacji, poziomu przedsiębiorczości innowacyjnej, efektywności systemu badawczego, efektów ekonomicznych działalności innowacyjnej oraz finansowania i systemu badań. Do tych wskaźników wypada także dodać opisywane w literaturze przedmiotu zjawisko dryfu strukturalnego (błędne koła procesów innowacyjnych). Polega ono na tym, iż firmy w małym stopniu inwestują w B+R i in-

nowacje, a dodatkowo nie nawiązują trwałych relacji z jednostkami B+R, z kolei sektor B+R nie generuje innowacji, gdyż nie ma odbiorcy wśród przedsiębiorstw. W tej sytuacji władze (rząd) nie widzą konieczności zwiększania finansowania na B+R, bo nie ma wystarczającego wolumenu popytu i podaży [Kwieciński, 2014, s. 18–20].

W perspektywie 2030 roku przed Polską stoją poważne wyzwania, a przede wszystkim konieczność osiągnięcia takiego poziomu kreatywności i innowacyjności, aby nastąpiła istotna poprawa jakości życia w Polsce, co winno znaleźć odbicie w poprawie pozycji Polski w rankingach NRI, HDI, DESI czy EIS. Wzrost gospodarczy nie powinien być jednak definiowany, jako cel sam w sobie, ale rozumiany, jako istotny element procesu podnoszenia poziomu dobrostanu społecznego. Do rozwoju kraju, zarówno w aspekcie ekonomicznym, jak i społecznym, znajdującego swój wyraz w podniesieniu, jakości życia Polaków w zasadniczy sposób przyczyni się rozwój kapitału społecznego, z całą jego złożonością obejmującą kompetencje społeczne, współdziałanie, partycypację, komunikację i kreatywność [Omilanowska, 2016].

WSPÓLNE PRZEDSIĘWZIĘCIE JAKO NARZĘDZIE KOORDYNACJI POLITYKI PROINNOWACYJNEJ W POLSCE

Jednym z narzędzi nowo definiowanej i wdrażanej polityki publicznej, jaką jest polityka proinnowacyjna w Polsce jest tzw. Wspólne Przedsięwzięcie. Jest to mechanizm zarówno koordynowania, jak i finansowania prac badawczo-rozwojowych, w ramach którego Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBR) wspólnie z partnerem wspiera realizację agendy badawczej opracowanej na podstawie zaproponowanych przez partnera obszarów problemowych wpisujących się w Krajowy Program Badań lub Krajowe Inteligentne Specjalizacje. Agenda badawcza proponowana przez przedstawicieli partnera NCBR, powinna dotyczyć istotnych problemów badawczych, a także przynieść istotny efekt ekonomiczny, społeczny lub środowiskowy w wybranym obszarze oraz przyczynić się do wzrostu innowacyjności i konkurencyjności branży lub regionu.

Budżet wspólnego przedsięwzięcia obejmuje środki pochodzące zarówno z Centrum (max. 50%), jak i od partnera (min. 50% budżetu). Zakłada się, iż wspólny budżet nie może być niższy niż 100 mln zł. Partnerami dla NCBR w ramach WP mogą być zarówno inne instytucje publiczne, jak i przedsiębiorcy.

W tabeli 2 przedstawiono inicjatywy, które są obecnie realizowane w ramach WP w podziale na koordynację międzyinstytucjonalną, międzysektorową oraz międzyregionalną. Zaznaczyć należy, iż ta ostatnia płaszczyzna współpracy jest realizowana dopiero od 2017 roku. W związku z tym można identyfikować jedynie dwie tego typu inicjatywy.

**Tabela 2. Aktualne projekty realizowane
w ramach mechanizmu Wspólne Przedsięwzięcie**

Typ koordynacji	Nazwa i obszar WP	Partner	Budżet
Koordynacja międzyinstytucjonalna	GEKON – innowacyjne technologie proekologiczne	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	400 mln zł (po 200 mln zł)
	RID – drogownictwo	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	50 mln zł (po 25 mln zł)
	TANGO – praktyczne wykorzystanie wyników badań podstawowych	Narodowe Centrum Nauki	80 mln zł (wyłącznie środki NCBR)
Koordynacja międzysektorowa	CuBR – przemysł metali nieżelaznych	KGHM Polska Miedź SA	200 mln zł (po 100 mln zł)
	SYNChem – technologie chemiczne	SYNTHOS SA	200 mln zł (po 100 mln zł)
	INGA – gazownictwo	Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo SA oraz GAZ-SYSTEM SA	400 mln zł (po 200 mln zł)
	INNOSHIP – przemysł stoczniowy	Polskie stocznie	W przygotowaniu
Koordynacja międzyregionalna	Lubelska Wyżyna Technologii Fotonicznych	województwo lubelskie	W przygotowaniu Finansowanie: NCBR (PO-IR – badania przemysłowe), region (RPO – prace rozwojowe)
	Aktywne i zdrowe starzenie się	województwo łódzkie	W przygotowaniu Finansowanie: NCBR (PO-IR – badania przemysłowe), region (RPO – prace rozwojowe)

Źródło: opracowanie własne.

PODSUMOWANIE

Na podstawie dotychczas zrealizowanych czy też obecnie realizowanych projektów w ramach mechanizmu Wspólnego Przedsięwzięcia można wyciągnąć kilka wniosków.

– po pierwsze, WP jest to pierwsza próba systemowej koordynacji międzyinstytucjonalnej, międzysektorowej oraz międzyregionalnej w odniesieniu do polityki proinnowacyjnej w Polsce,

- po drugie, obecnie można odnotować pozytywne doświadczenia w obszarze współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej, zarówno w odniesieniu do zakładanych celów, jak i zaangażowanych partnerów. Są to bowiem kluczowe obszary działalności innowacyjnej państwa wynikające z krajowych inteligentnych specjalizacji,
- po trzecie, widoczne są problemy związane ze współpracą z regionami. Do najważniejszych barier, które nie pozwalają jak dotąd zaangażować się pozostałym województwom w mechanizm WP należy zaliczyć:
 - niejasną komplementarność finansowania ze środków Programu Operacyjnego Innowacyjny Rozwój ze strony NCBR oraz Regionalnych Programów Operacyjnych ze strony województw,
 - brak zgody ze strony samorządów wojewódzkich co do finansowania działań uzgodnionych w ramach WP ze środków budżetów własnych,
 - niejasna jest kwestia praw własności intelektualnej – kto je uzyskuje (NCBR, województwo, jednostka naukowa, przedsiębiorca), na jakich zasadach, w jakim zakresie,
 - brak wspólnego stanowiska samorządów wobec NCBR,
 - problemy natury politycznej – trudna kohabitacja na linii centrum – samorząd.
- po czwarte wreszcie, należy założyć, iż dopiero efekty pierwszych inicjatyw oraz absorpcja środków z RPO (Priorytet inwestycyjny 1b) będą determinowały zaangażowanie innych regionów w mechanizm WP.

Z pewnością mechanizm Wspólnego Przedsięwzięcia wpisuje się w nowe trendy zarządzania publicznego, zarówno w ujęciu horyzontalnym, jak i wertykalnym. Jest też nowym narzędziem samej polityki proinnowacyjnej. Dziś trudno przesądzić o jego skuteczności czy efektywności. Bez wątplenia jednak należy zauważyć, iż podejmowanie inicjatyw koordynujących, a zatem spajających tak interdyscyplinarne obszary działań państwa, jak polityka proinnowacyjna, służy zaspokajaniu potrzeb w zdecydowanie większej skali niż pojedyncze czy branżowe programy badań naukowo-technologicznych. Są też one autorskim, krajowym pomysłem na zwiększenie zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych w rozwój społeczno-ekonomiczny kraju.

BIBLIOGRAFIA

- European Governance a White Paper*, Brussels 25.07.2001, COM (2001) 428.
- Frances J., Levačić R., Mitchell J., Thompson G. (eds.), 1991, *Markets, Hierarchies and Networks: The Coordination of Social Life*, Palgrave, London.
- Hausner J., 2008, *Zarządzanie publiczne*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa.
- Koncepcja good governance. Refleksje do dyskusji*, 2008, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa.
- Kożuch B., 2005, *Zarządzanie publiczne jako dyscyplina naukowa*, Zeszyty Naukowe Instytutu Spraw Publicznych Uniwersytetu Jagiellońskiego, nr 1/2005, Kraków.

- Kwieciński L., 2014, *Proinnovative Policy and the National Innovation System a case study from Poland*, „Central and Eastern European Review”, Vol. 8, Issue 1, p. 11–40, ISSN (online) 1752-7503, <http://dx.doi.org.10.2478/caeer-2014-0006>, December 2014, dostęp online: <http://www.degruyter.com/view/j/caeer.2014.8.issue-1/caeer-2014-0006/caeer-2014-0006.xml>
- Kwieciński L., 2015, *Koordinacja międzysektorowa w politykach publicznych – wyzwania systemowe*, Wrocławskie Studia Politolologiczne, red. D. Moroń, nr 18/2015, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław.
- Omilanowska M., 2016, *Propozycja strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych w kierunku „Społeczny i gospodarczy rozwój Polski w warunkach globalizujących się rynków” w obszarze problemowym „Kultura i społeczeństwo w kontekście zmian geopolitycznych, społecznych, ekonomicznych i technologicznych”*, Raport dla NCBiR w ramach opracowywania programu GOSPOSTRATEG, Warszawa, (materiał niepublikowany).
- Rychard A., 2015, *Bariery i możliwości rozwoju innowacyjności, kreatywności oraz przedsiębiorczości obywateli, jak też instytucji naukowych i edukacyjnych*, Raport dla NCBR w ramach opracowywania programu GOSPOSTRATEG, Warszawa (materiał niepublikowany).
- Tabaszewski R.K., 2012, *Systemy koordynacji polityk Unii Europejskiej. Studium polityczno-prawne*, Zeszyty Naukowe Forum Młodych Dyplomatów, nr 1/2012, Warszawa.
- Wilkin J. (red.), 2013, *Jakość rządzenia w Polsce: jak ją badać, monitorować i poprawiać*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa.
- Woźnicki J., 2012, *Nowa dyscyplina – „nauki o polityce publicznej” usytuowana w naukach społecznych*, „Nauka” nr 1/2012, Warszawa.

Streszczenie

W niniejszym artykule przedstawiono instrument koordynacji polskiej polityki proinnowacyjnej pod nazwą Wspólne Przedsięwzięcie. Ten nowy mechanizm koordynacji polityki publicznej wpisuje się w podejście *good governance*. Jest on realizowany przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Głównym celem artykułu jest wskazanie zasadności i płaszczyzn implementacji Wspólnego Przedsięwzięcia z uwzględnieniem uwarunkowań polskich. Autor zaprezentował założenia programu oraz pierwsze jego efekty w postaci uruchomionych już inicjatyw. W polityce publicznej, do której zaliczana jest polityka innowacyjna kluczowym zagadnieniem jest właśnie koordynacja. Wynika ona zarówno z uwarunkowań podmiotowych, jak i przedmiotowych. Wielość aktorów oraz obszarów potencjalnych zastosowań efektów polityki innowacyjnej sprawia, iż wymagane jest współdziałanie podmiotów publiczno-prywatnych, które uzupełniają się zasobami oraz dzielą ryzyko wspólnych przedsięwzięć. Po pierwszych doświadczeniach z realizacji tej inicjatywy wypada wyrazić nadzieję, iż spełni ona zakładane cele, do których zalicza się między innymi: zdywersyfikowanie ryzyka finansowania projektów innowacyjnych, wzrost zaangażowania przedsiębiorstw i jednostek naukowych w działalność innowacyjną czy koordynację polityki proinnowacyjnej na linii centrum –regiony. Wypada wyrazić także przekonanie, że podobne instrumenty będą także kreowane w innych politykach publicznych.

Słowa kluczowe: polityka proinnowacyjna, zarządzanie publiczne, koordynacja, Wspólne Przedsięwzięcie.

**Validity and efficiency coordination of the proinnovation policy in Poland
on the example of the new mechanism NCRD „Join venture”**

Summary

In this article author described a new tool of coordination of the proinnovation policy in Poland which is called „Join venture”. This mechanism is managed by National Centre for Research and Development and could be analysed from good governance point of view. The main aim of article is analysing of the validity of implementation Join venture mechanism, especially in the Polish circumstances.

Keywords: proinnovation policy, public management, coordination, Join venture.

JEL: L38, L24, H79, H, 83, O30, O38.